

94 /

Raadhuisplein, Emmen
Latz + Partner; StudioDL

100 /

Slow Mile, Mechelen
Maxwan
i.s.m. Antea Group; Peter Brogt
Verkeersadvies; Ebben;
Stoneheart

104 /

Cape Square, Durrës
BOOM Landscape
i.s.m. Cityförster architecture +
urbanism

112 /

Oosterpark, Amsterdam
Buro Sant en Co

118 /

Vliegbasis Twenthe, Twente
Royal HaskoningDHV; Paul de
Kort; Parklaan Landschapsarchi-
tecten; Loos.fm
i.s.m. waterschap Vechtstromen;
uitvoeringscommissie Enschede-
Noord (Dienst Landelijk Gebied);
Landschap Overijssel; Regio
Twente

122 /

Fort bij Vechten, Bunnik
West8 en Rapp+Rapp i.s.m.
Jonathan Penne Architects
i.s.m. Studio Anne Holtrop (Wa-
terliniemuseum); K2 Architecten
(brug en coupure); Bunker Q
(restauratie fase 1); Parklaan
(parkeerplaats)

128 /

Vestingwerken, Den Bosch
speciaal geformeerd planteam
(tot 2016: gemeente; Van Roos-
malen Van Gessel architecten;
Bureau OSLO. Vanaf 2016: ge-
meente; Hans van Heeswijk; MTD
Landschapsarchitecten)

Ontwerp als brandstof

Een stedenbouwkundig of landschapsarchitectonisch ontwerp kun je beoordelen op zijn architectonische verschijningsvorm, zoals compositie, vormtaal, materialisering en beplanting. Maar de werkelijke betekenis ligt in het publieke belang. Oftewel, in hoeverre draagt een ruimtelijk ontwerp bij aan het oplossen van een maatschappelijk vraagstuk? Een parkontwerp is pas echt wat waard als het als aanjager dient voor wijkvernieuwing of een bijdrage levert aan bijvoorbeeld klimaatadaptatie. Een stedenbouwkundig plan voor de herstructurering van een achterstandsbuurt gaat niet om verkavelingspatronen en zichtlijnen, maar is pas geslaagd als het helpt om sociaal-economische problemen weg te nemen. Vanuit die optiek zijn de zeven projecten in dit themablok gekozen: niet de kwaliteit van het ontwerp op zich staat centraal, maar de betekenis van de ingreep op stads- en landschapsniveau. Neem het herstel van de verwaarloosde **vestingmuren in Den Bosch**. Dit restauratievraagstuk is opgevat als een stedenbouwkundige opgave door de vestingwerken te herontwikkelen tot een aaneenschakeling van aangename openbare ruimtes. Ook het ontwerp van de Duitse landschapsarchitect Peter Latz voor het **Raadhuisplein** in Emmen blinkt uit vanwege zijn stedenbouwkundige betekenis. Door de ligging van het plein boven op een ondergronds gebrachte stadsweg zijn twee voorheen gescheiden centrumdelen weer verbonden. En het ‘verdubbelingsplan’ van Buro Sant en Co voor het Amsterdamse **Oosterpark** is veel meer dan een geslaagde poging om het oorspronkelijke ontwerp van L.A. Springer alsnog te vervolmaken – de gebruikswaarde van het park is enorm toegenomen.

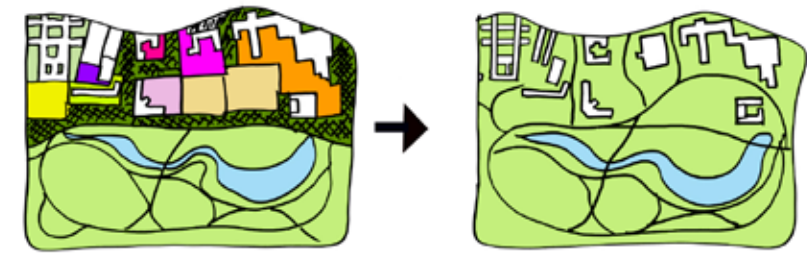
/ DESIGN AS CATALYST An urban or landscape design can be judged by the quality of its architectonic form, such as composition, design language, use of materials and planting, but its real significance lies in its public interest value. In other words, to what extent can a spatial design help to solve a social issue? A design for a park is only truly of value if it acts as a motor for neighbourhood renewal or contributes to things like climate adaptation. A plan for restructuring a disadvantaged neighbourhood is ultimately not about plot layouts and sightlines, but is only successful if it helps to resolve social and economic problems.

From this perspective, the seven projects in this thematic block were selected not primarily for the quality of their design, but for the significance of the intervention at the level of the city and the landscape. The restoration of the neglected **ramparts in Den Bosch** was interpreted as an urban design remit by redeveloping the fortifica-

tions to create a chain of pleasant public open spaces. The design by the German landscape architect Peter Latz for the **Raadhuisplein** in Emmen also stands out because of its wider significance for the city. Building the square above an underground street reunites two previously separate areas in the centre of the city. The ‘doubling plan’ by Buro San ten Co for **Oosterpark** in Amsterdam is much more than a successful attempt to finish the original design by L.A. Springer – the functional value of the park has been vastly increased. In a rural setting, the sensitive designs for **Fort Vechten** and the former **Twenthe Air Base** are of great value. The transformation of the fort into a cultural and nature centre contributes at a higher scale to the rehabilitation of the New Dutch Waterline. The habitat restoration plan for the old air base is valuable because it incorporates water management, cultural heritage and recreational use. The selection committee found two projects outside the Netherlands that combine strategic initia-

tives with attractive designs. The design by Boom Landscape and Cityförster for a **pier and boulevard in Durrës** puts the Albanian seaside resort proudly on the tourist map. The plan by Maxwan for a **shopping street in Mechelen** – where pedestrians and cyclists have been given right of way again – aims to reverse retail vacancy rates.

Buro Sant en Co maakte het Amsterdamse Oosterpark na meer dan een eeuw eindelijk af. Buurtbewoners en toeristen vinden hier nu een grote verscheidenheid aan ruimtes en voorzieningen / After a hundred year wait, Buro Sant en Co have completed Amsterdam's Oosterpark. Local residents and tourists can now enjoy a variety of spaces and facilities.

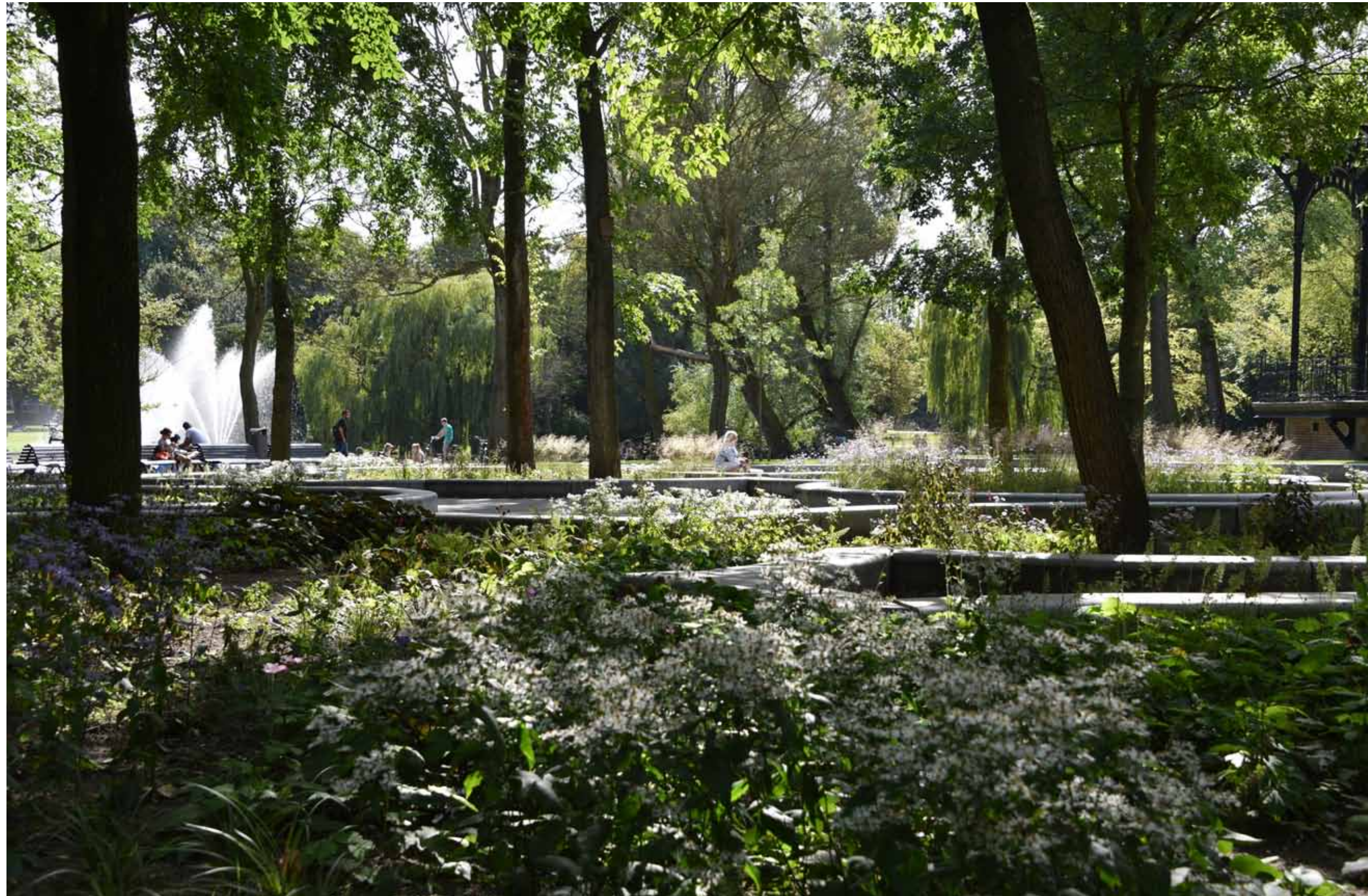

Doel van de ingreep: het zuidelijke landschappelijke parkdeel doortrekken naar het noordelijke deel.

/ The aim was to extend the landscaped southern half of the park into the northern half.

TEKST MARK HENDRIKS

Weinig mensen wisten dit, maar het Amsterdamse Oosterpark was eigenlijk maar voor de helft af. Het oorspronkelijke ontwerp van tuin- en landschapsarchitect L.A. Springer – hij ontwierp eind negentiende eeuw 'een groene long voor Oost' – is om uiteenlopende redenen nooit volledig gerealiseerd. Het gevolg: in het zuiden een landschappelijk buurtpark met ligweiden, vijver en boomgroepen, in het noorden aan de Mauritskade, gebouwen op omheinde kavels, onder andere van de Universiteit van Amsterdam en het Tropeninstituut. De gemeente vond de situatie onhoudbaar. Het geprivatiseerde noordelijke deel kampte met leegstand en verloedering en was verworpen tot een ontoegankelijk en onaantrekkelijk gebied. In het zuidelijk deel was de langwerpige vijver onbedoeld een grens geworden – op de noordoever stuitte bezoekers op de achterkanten en hekwerken van de gebouwen. Buro Sant en Co kreeg de opdracht om beide gebieden tot een eenheid te smeden. Het Haagse bureau koos ervoor om de verdichte orthogonale structuur van het noordelijk deel – een relict van de strak geordende begraafplaats die hier ooit lag – in te ruilen voor een open, landschappelijke signatuur die aansluit bij het zuidelijk deel. Dit hield onder andere in de aanleg van wandelpaden en sport- en speelplekken, het maken van zichtlijnen, en het verwijderen van hekken en beplanting. De grenszone rondom de vijver, waarover twee nieuwe bruggen zijn aangelegd, is zo heringericht dat beide delen vloeiend in elkaar overlopen. Langs de noordoever is een houten plankenpad aangebracht. Aan de westkant is het water doorgetrokken tot aan de achtergevel van het in een

PROJECT
verdubbeling en herinrichting
park

LOCATIE
Amsterdam

OPPERVLAKTE
12 ha

ONTWERP
2007 – 2017

REALISATIE
2014 – 2020

ONTWERPER
Buro Sant en Co

DISCIPLINE ONTWERPTEAM
landschapsarchitectuur

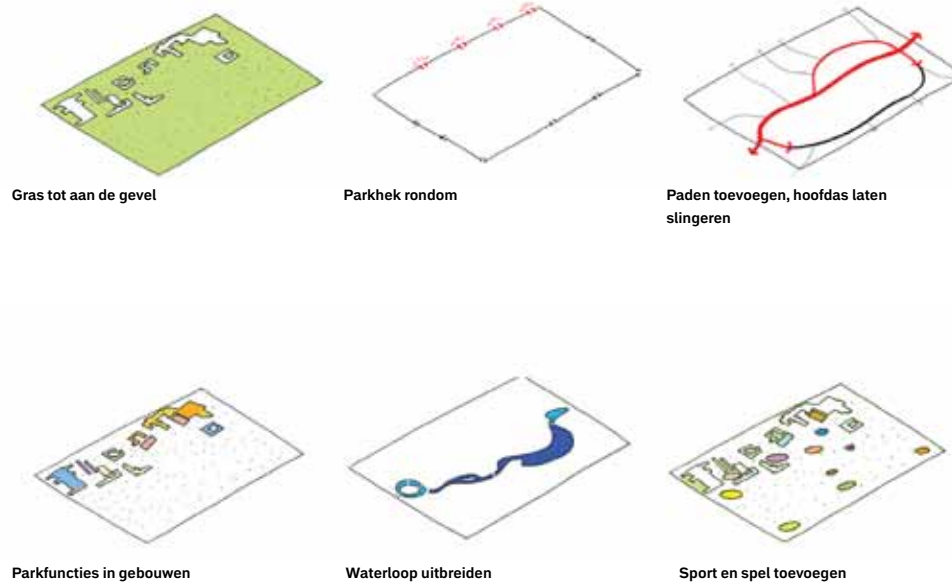
OPDRACHTGEVER
gemeente Amsterdam

ROL OPDRACHTGEVER
projectmanagement,
participatieproces, steden-
bouwkundige visie

FASE IN TOTALE TRAJECT
van schetsontwerp tot
uitvoeringsbegeleiding en deel-
ontwerpen rondom gebouwen

BUDGET
€ 15.000.000,-

BORGING RUIMTELIJKE
KWALITEIT
esthetische uitvoeringsbege-
leiding

Zes principes achter het ontwerp van
Sant en Co voor het Oosterpark.
/ The design for Oosterpark by Sant en
Co is based on six principles.

Impressie van de toekomstige inrich-
ting van de achtergevel en het terras
van Hotel Arena.
/ Impression of the future rear facade
and terrace of Hotel Arena.

In het ontwerp is de landschappelijke,
open signatuur van het zuidelijke
parkdeel doorgetrokken in het noor-
delijke deel.

/ The design extends the open lands-
scape style of the southern half of the
park into the northern half.

oud weeshuis gevestigde Hotel Arena.
Hier ontwierp Sant en Co een fontein die
de doorstroming in de vijver bevordert en
dienstdoet als speelelement.
Aan de oostkant is rondom de oude muziek-
koepel een evenementenplein ontworpen.
Bestaande en nieuwe bomen zijn voorzien
van natuurstenen zitranden. Vanaf dit plein
loopt een kaarsrecht pad richting de achter-
zijde van het Tropeninstituut, met halver-
wege een cirkelvormige waterspeeltuin. Ter
hoogte van de voormalige openluchtschool
heeft Sant en Co in samenwerking met het
ontwerp- en ingenieursbureau Carve een
speeltuin gemaakt.
Nu het openbare deel zo goed als is her-
ingericht – er staat nog een en ander op
stapel, zoals een theehuis met speeltuin
en een multifunctioneel sportveld – is het

tijd om de buitenruimtes van de gebouwen
onder handen te nemen. Zo werkt Sant en
Co werkt in samenwerking met Team V Ar-
chitecten aan de achtergevel en het terras
van Hotel Arena.
De selectiecommissie noemt de herinrich-
ting van de loze ruimtes achter de gebou-
wen een slimme ingreep. Het is, aldus de
commissie, meer dan een parkontwerp – op
stedenbouwkundig niveau is de gebruiks-
waarde van het Oosterpark enorm toege-
nomen.

/ The original park design by L.A. Sprin-
ger was never finished. As a result, the
southern part was a landscaped neigh-
bourhood park with lawns, a pond and
groups of trees, but the rather tawdry
northern half contains private buildings
in enclosed plots, including the Tropen-
museum. The designers have reunified
the park. The selection committee calls
the redesign of the dead spaces behind
the buildings a smart intervention. It is,
says the committee, more than a park de-
sign – it hugely improves the functional
value of Oosterpark as an urban space.

LOCATION Amsterdam
DESIGNER Buro Sant en Co
COMMISSIONED BY City of Amsterdam

Het houten plankenpad op de noord-oever van de vijver.
/ The wooden path along the northern shore of the pond.

De fontein op de kop van de vijver ter hoogte van Hotel Arena.
/ The fountain at the head of the pond by Hotel Arena.

Vanaf de muziekkoepeel loopt een kaarsrecht pad naar de achterkant van het Tropeninstituut.

/ A straight path runs from the bandstand to the back of the Tropenmuseum.

De speeltuin achter de voormalige openluchtschool.

/ The playground behind the former open air school.

In de as van de muziekkoepeel is een waterspeeltuin aangelegd.
/ A water playground has been built in the axis of the bandstand.